

Tillstånd och upplysning

Sveriges Frö- och oljeväxtodlare (SFO)
Elevenborgsvägen 4
234 56 Alnarp

Beslut angående ansökan om nöddispens på växtskyddsområdet för Hussar Plus OD

1. Beslut

Kemikalieinspektionen bifaller ansökan om dispens från kravet på produktgodkännande för nedanstående produkt.

Produktnamn	Hussar Plus OD
Regnr	5661
Gäller från och med	1 mars 2023
Gäller till och med	28 juni 2023

Den som använder Hussar Plus OD ska uppfylla de kunskapskrav som gäller för användning av växtskyddsmedel i klass 2 L.

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

2. Beskrivning av ärendet

Vi fick in er ansökan om dispens den 30 november 2022.

Sökande	Sveriges Frö- och oljeväxtodlare (SFO) Elevenborgsvägen 4 234 56 Alnarp
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Hussar Plus OD
Produktens registreringsnummer	5661

Verksamma ämnen	Jodsulfuronmetyl-natrium ¹ Mesosulfuronmetyl natriumsalt ²
Funktion	Herbucid
Sökt användningsområde	Mot vitgröe i odlingar av rödsvingel och ängsgröe för fröproduktion.

2.1 Era motiv till ansökan om dispens

Rödsvingel och ängsgröe utgör en viktig grund i vallodling för grovfoder till djurhållning i lantbruk, såsom nötkreatur. Om dispens inte medges, så riskerar det att leda till stora ekonomiska förluster för fröodlingen av rödsvingel och ängsgröe, så att försörjningen av utsäde till lantbrukare och andra odlare av grovfoder äventyras. Det finns inget tillgängligt växtskyddsmedel för bekämpning av vitgröe i fröodlingar av rödsvingel och ängsgröe. Vitgröe behöver bekämpas från och med 1 mars 2023. Den största utmaningen i odlingarna är att producera en ren fröråvara som är fri från gräsogräs. Av gräsogräsen är vitgröe det svåraste att bekämpa på grund av sitt nära släktskap till de odlade arterna, rödsvingel och ängsgröe. Frö av vitgröe är mycket lika rödsvingel- och ängsgröefrö i form, tusenkornvikt och utseende vilket gör att de är mycket svåra att rensa bort.

För att kunna sälja utsädesvara krävs att den är möjlig att certifiera enligt EU-standard (ISTA). Högsta tillåtna inblandning av vitgröe för att kunna certifiera en frövara är 1,0 vikts-% av totalvolymen i rödsvingel och ängsgröe.

2.2 Er beskrivning av åtgärder för att undvika upprepad dispens

Ni lämnade den 28 oktober 2022 in en ansökan om utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområde (UPMA) för Hussar Plus OD (dnr B22-0639), för att undvika behov av dispens.

¹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/407 av den 8 mars 2017 om förnyelse av godkännandet av det verksamma ämnet jodosulfuron i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden, och om ändring av bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 540/2011.

² Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/755 av den 28 april 2017 om förnyelse av godkännandet av det verksamma ämnet mesosulfuron i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden, och om ändring av bilagan till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 540/2011.

3. Tillämpliga bestämmelser

Ett växtskyddsmedel får endast släppas ut på marknaden och användas om det har produktgodkänts i den berörda medlemsstaten enligt artikel 28 i förordning (EG) nr 1107/2009.³ Kemikalieinspektionen får dock i särskilda fall ge dispens från kravet på godkännande och tillåta att ett växtskyddsmedel, under högst 120 dagar, släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av en fara som inte kan avvärras på något annat rimligt sätt. Det framgår av artikel 53 i förordningen.

4. Kemikalieinspektionens bedömning

Kemikalieinspektionen har tidigare bedömt att växtskyddsmedlet genom dess toxikologiska egenskaper kan medföra risker för vattenlevande organismer och växter utanför fältet. Denna bedömning är även relevant för den sökta dispensen. Därför föreskriver Kemikalieinspektionen att avdriftreducerande utrustning samt anpassade skyddsavstånd ska tillämpas vid användning av bomspruta för att skydda växter utanför fältet.

4.1 Bedömning av faran

Ni har visat att vitgröe i fröodlingar av rödsvingel och ängsgröe kan utgöra ett hot mot produktionen av rent utsäde.

Utan möjlighet till effektiv kemisk bekämpning av vitgröe blir konsekvensen att etablerade frövallar, som inte kan behandlas i vår, kommer att plöjas upp och ersättas med annan gröda. Normalt sett skördas vallarna under två år. Detta innebär att de vallar som inte kan odlas i vår på grund av avsaknad av Hussar för att bekämpa vitgröe inte heller finns kvar till 2024. Det skapar ett tapp i odlingen inte bara för 2023 utan även 2024.

Med en snittskörd på 1300 kg/ha (sfo.se/snittskördar_vallfrö) och en areal på 3500 ha är det totala värdet som riskerar att gå förlorat vid en utebliven dispens 55 000 000 kronor. För ängsgröe (snittpris 24 kronor/kg) med en medelskörd på 750 kg/ha blir totalsumman 7 200 000 kronor. Tillsammans

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG

är värdet av ängsgröe- och rödsvingelodlingen 62 miljoner kronor på lantbrukarnivå.

4.2 Bedömning av alternativ

Kemikalieinspektionen bedömer att ni har visat att faran som beskrivits inte kan avvärjas på något annat rimligt sätt än genom dispens för växtskyddsmedlet Hussar Plus OD för användning mot vitgröe i odlingar av rödsvingel och ängsgröe för fröproduktion. Vi bedömer även att ni vidtagit åtgärder för att komma ifrån behovet av fortsatt dispens genom att ni lämnat in en ansökan om UPMA för bekämpning av bland annat vitgröe i fröodlingar av rödsvingel, ängsgröe, fårsvingel och hårdsvingel. Denna ansökan hinner dock inte hanteras innan behovet av behandling mot vitgröe behöver sättas in. Att ge dispens framstår därför som nödvändigt.

4.3 Motivering av villkor för hälsa och miljö

Kemikalieinspektionen bedömer att växtskyddsmedlet kan medföra hälsorisker för användare. Vi beslutar därför att skyddshandskar och ögonskydd ska användas vid hantering av produkten. Andra hälsoskyddsåtgärder får användas om de ger minst motsvarande skydd.

Kemikalieinspektionen bedömer att växtskyddsmedlet kan medföra risk för växter utanför fältet. Vi beslutar därför att ett anpassat skyddsavstånd ska bestämmas med hjälp av Säkert växtskydds "Hjälpreda vid bestämning av anpassade skyddsavstånd. Lantbruksspruta med bom".

4.3.1 Hur ofta dispens kan beviljas

En dispens ska i normalfallet endast beviljas en gång. Dispensförfarandet syftar till att hantera faror eller hot som uppkommer sällan och som därmed inte kan förutses. Om problemet är bestående ska ni visa vilka åtgärder ni vidtagit för att undvika behovet av en ytterligare dispens för samma användning. Det kan till exempel handla om att utforma en strategi eller ta fram alternativa bekämpningsmetoder för att åstadkomma en långsiktig lösning.

Om en fara riskerar att upprepas eller utgör ett återkommande problem ska inte dispensförfarandet användas för att lösa problemet.

4.3.2 Slutsats

Kemikalieinspektionen bedömer att vitgröe är ett hot mot fröodling av rödsvingel och ängsgröe, och att det saknas alternativa sätt att avvärja faran. Vi bedömer att faran utgör ett särskilt fall och inte är resultatet av ett permanent återkommande växtskyddsproblem.

Er ansökan om dispens ska därför bifallas med de villkor som framgår av bilagan.

5. Att överklaga

Ni kan överklaga vårt beslut till mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt, men ni ska skicka överklagandet till Kemikalieinspektionen. Ni kan skicka överklagandet med post eller e-post.

Adress

Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 Sundbyberg

E-postadress

kemi@kemi.se

Vi måste få överklagandet inom tre veckor från den dag då ni tog emot beslutet.

Förklara hur ni vill att beslutet ska ändras och varför. Överklagandet ska dessutom innehålla följande uppgifter:

- Diarienummer och datum för beslutet som överklagas
- namn, företag eller organisation
- personnummer eller organisationsnummer
- postadress och e-postadress
- telefonnummer (hemligt telefonnummer behöver bara lämnas om domstolen begär det)
- om ni har ett ombud ska ni även ange ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer.

Vi avgör om överklagandet kommit in i rätt tid och om beslutet ska ändras innan vi skickar det till mark- och miljödomstolen.

6. Beslutande

Beslutet har fattats av